

## **PP8 Zasady uczestniczenia w procesie opieki osób bliskich lub przedstawicieli ustawowych pacjenta w Szpitalu Specjalistycznym w Pile**

### **I. ZASADY:**

1. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej, która może być sprawowana przez rodzinę, osobę bliską lub inną osobę wskazaną przez pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego.
2. Przez dodatkową opiekę pielęgnacyjną rozumie się opiekę, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych.
3. Dodatkowa opieka pielęgnacyjna może także być sprawowana nad dzieckiem oraz pacjentką w warunkach ciąży, porodu i połogu, jest świadczona dobrowolnie, tylko na życzenie pacjenta i/ lub osoby bliskiej i nie ma charakteru obowiązku lub przymusu, realizowana wyłącznie przez osoby pełnoletnie.
4. Jednocześnie tylko jedna osoba może sprawować dodatkową opiekę pielęgnacyjną nad pacjentem, realizować ją po uzyskaniu zgody na jej zakres, miejsce i czas od lekarza oddziału, na którym pacjent przebywa.
5. Stosować się do poleceń i zaleceń personelu medycznego w każdym zakresie hospitalizacji.
6. Osoby sprawujące dodatkową opiekę pielęgnacyjną w salach wieloosobowych ze względu na szacunek dla innych pacjentów i zapewnienie warunków odpoczynku, proszone są o opuszczenie oddziału najpóźniej o godzinie 22.00.
7. W wyjątkowych przypadkach można uzyskać zgodę na całodobową opiekę nad pacjentem dorosłym (z wyłączeniem Oddziału Intensywnej Terapii i Anestezjologii), w szczególności w następujących sytuacjach:
  - ciężki stan pacjenta,
  - stan terminalny
  - pobudzenie, splątanie
  - choroba przewlekła
  - zaawansowany wiek pacjenta
  - trudności w adaptacji w warunkach szpitalnych
8. Rodzice i opiekunowie prawni oraz opiekunowie faktyczni (w przypadku braku obecności rodzica) dzieci hospitalizowanych w szpitalu mają prawo po uzgodnieniu z lekarzem do sprawowania osobistej opieki i możliwość przebywania z dzieckiem całodobowo w oddziale.
9. Mąż lub inna osoba wskazana przez rodzicą może uczestniczyć i sprawować dodatkową opiekę pielęgnacyjną w Szpitalu w trakcie ciąży, porodu odbywającego się drogami natury oraz połogu.
10. W „O” dobie po zabiegu operacyjnym wszystkie czynności pielęgnacyjne wykonują pielęgniarki / położne.

### **II. DOSTOSOWANIE ZASAD DO SPECYFIKI ODDZIAŁÓW.** Uwzględnia się:

- profil oddziału,
- stan zdrowia pacjentów,
- ryzyko epidemiologiczne,
- organizację pracy personelu.

### **III. WYKAZY CZYNNOŚCI MOŻLIWYCH, REKOMENDOWANYCH I ZAKAZANYCH DO WYKONYWANIA PRZEZ PRZEDSTAWICIELA USTAWOWEGO LUB OSOBY BLISKIE**

#### **Wykaz czynności możliwych:**

1. zaspokojenie potrzeb emocjonalnych (obecność, wsparcie, przytulanie, głaskanie, czytanie, rozmowa – także w odniesieniu do pacjentów nieprzytomnych),
2. współuczestniczenie w czuwaniu nad bezpieczeństwem pacjenta (szczególnie ważne w przypadku osób pobudzonych psychoruchowo),
3. wsparcie psychiczne (towarzyszenie, uspokajanie, wyjaśnianie, troska),
4. pomoc w zaspokajaniu potrzeb fizjologicznych (zaprowadzenie do toalety, podanie kaczki / basenu),
5. toaleta ciała chorego, obcinanie paznokci, golenie, zmiana pieluch -majtek, czesanie, obcinanie włosów, toaleta jamy ustnej, toaleta części intymnych, higiena protez zębowych,
6. pojenie, karmienie lub pomoc przy karmieniu zgodnie z zaleceniami,
7. zmianę pozycji ułożenia ciała (siadanie, odwracanie na boki),
8. profilaktykę przeciwoleżynową (zmiana pozycji, odciążenie części ciała narażonych na ucisk, natłuszczenie skóry),
9. zmianę bielizny pościelowej i osobistej pacjenta,
10. pomoc podczas wstawania z łóżka,
11. pomoc przy chodzeniu, transport wózkiem inwalidzkim,
12. uczestniczenie w procesie rehabilitacji w porozumieniu z rehabilitantem (spacerowanie po korytarzu, sadzanie w łóżku),
13. czuwanie nad bezpieczeństwem pacjentem,
14. organizowanie wolnego czasu,
15. pomoc pracownikom we wskazanych przez personel medyczny oddziału innych czynnościach pielęgnacyjnych i wykonywaniu pod ich nadzorem,

16. W przypadku oddziału noworodków, zakres opieki osoby bliskiej odbywa się pod nadzorem personelu oddziału. Pomoc osoby bliskiej w pielęgnacji noworodka może obejmować:
  - pomoc matce w karmieniu piersią
  - przewijanie noworodka
  - zmianę ubranka
  - kangurowanie
17. Osoba sprawująca opiekę musi bezpośrednio być w kontakcie z personelem oddziału, w tym między innymi konsultować wszystkie problemy, uzgadniać, informować o ważnych i niepokojących wydarzeniach, przebiegu wykonania danych czynności.

#### **Wykaz czynności rekomendowanych:**

- motywowanie pacjenta do współpracy w procesie leczenia,
- wspieranie pacjenta w rehabilitacji zgodnie z zaleceniami personelu,
- przekazywanie personelowi istotnych informacji o potrzebach pacjenta,
- udział w edukacji zdrowotnej oferowanej przez oddział.

#### **Wykaz czynności zakazanych - osobom sprawującym dodatkową opiekę pielęgnacyjną zabrania się:**

1. Naruszenia higieny i aseptyki nie wolno dotykać ran czy wkłuć (np. wenflonów).
2. Pojenia, karmienia w przypadku pacjentów nieprzytomnych i mających problem z połykaniem,
3. Podawania leków oraz przynoszenia i przekazywania ich pacjentowi bez zgody i wiedzy personelu
4. Manipulowania przy aparaturze medycznej, urządzeniach, instalacji, itp.
5. Zakłócania pracy personelu,
6. Dostarczania pacjentowi alkoholu, papierosów, środków odurzających oraz innych, które mogłyby choremu zaszkodzić lub są dla niego niebezpieczne
7. Przynoszenia przedmiotów, materiałów i substancji niebezpiecznych, w szczególności łatwopalnych, wybuchowych, trujących i innych o podobnym działaniu
8. Prowadzenia głośnych rozmów oraz poruszania tematów, które mogłyby wprowadzić chorego lub innych pacjentów w stan niepokoju,
9. Zachowań naruszających dobre obyczaje i normy moralne oraz agresywnych w stosunku do pacjentów i personelu,
10. Przebywania w pomieszczeniach innych niż związane z sprawowaną opieką nad pacjentem,
11. Podłączania urządzeń elektrycznych i elektronicznych na salach chorych, z wyjątkiem uzasadnionych przypadków za zgodą pracowników oddziału,
12. Filmowania lub fotografowania pacjentów lub innych osób bez uzyskania na to zgody pacjentów i /lub personelu
13. Dostarczania i pozostawiania pacjentowi artykułów spożywczych, które zostały zabronione przez personel medyczny
14. Samowolnego opuszczania oddziału z pacjentem w tym zabronione jest wywożenie pacjenta na wózku poza oddział lub do ogrodu bez zgody lekarza/ pielęgniarki/położnej,
15. Zmieniania przydzielonej sali lub łóżka bez zgody personelu,
16. Udzielania informacji o stanie zdrowia osobom trzecim,
17. Obowiązuje bezwzględny zakaz sprawowania dodatkowej opieki pielęgnacyjnej przez osoby pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających,

W salach nadzoru pooperacyjnego – wszystkie czynności pielęgnacyjne wykonują pielęgniarki/ położne.

Jeżeli zachowanie osoby sprawującej opiekę zagraża bezpieczeństwu pacjentów lub personelu Szpitala lekarz ma prawo i obowiązek prosić o pomoc Policję.

#### **IV. ORGANICZENIA W SPRAWOWANIU DODATKOWEJ OPIEKI**

**Ze względu na specyfikę na/w oddziałów i przebywających tam pacjentów zakres dodatkowej opieki pielęgnacyjnej jest w nich ograniczony.**

**W oddziale ITiA:** w szczególnych sytuacjach i po uzyskaniu zgody od kierownika oddziału, osoby sprawujące dodatkową opiekę mogą wykonać toaletę pacjenta pod nadzorem pielęgniarki dyżurnej, częściową opiekę u pacjenta wyprowadzonego ze śpiączki farmakologicznej oraz mieć możliwość prowadzenia ćwiczeń usprawniających chorego po uzgodnieniu z rehabilitantem lub ordynatorem. Szczególnie w przypadkach kiedy pacjent jest przygotowywany do wentylacji w warunkach domowych osoba sprawująca dodatkową opiekę pielęgnacyjną bierze udział w toalecie całego ciała, toalecie górnych dróg oddechowych, fizjoterapii przy udziale wyznaczonego personelu pielęgniarskiego IT.

**W oddziale Neonatologicznym** – czynności pielęgnacyjne wykonują rodzice (opiekunowie) noworodka pod nadzorem personelu lub pielęgniarki/położnej (m. in. kangurowanie, karmienie piersią lub butelką, asystowanie i pomoc przy kąpieli, przewijanie, pielęgnacja pośladków, zmiana bielizny i pościeli).